

Juli 2024

KONTAKT STYRELSE

Förbundsstyrelseordförande
Solveig Larsson, 070-605 62 74
solveig.larsson@ume.se

Vice ordförande
Sven-Olof Sandberg, 070-954 28 90
sos.j.sandberg2@gmail.com

Ledamöter
Arne Nilsson, 073-046 32 48
mr.arne.nilsson@gmail.com

Ulf Lindström, 070-519 91 12
uffe.ulim@gmail.com

Silvana Lindgren Majander
076-72 44 158
silvana.lindgren@gmail.com

Jörgen Söderlund, 070-39 81 780
jorgensoderlund.74@gmail.com

Suzane Christoferson, 073-33 52 515
sc67@live.se

Enock Skogman, 070-318 49 12
enock.skogman@gmail.com

Martin Lundgren, 072-583 02 13
martin.g.lundgren@gmail.com

HEJ,

Här kommer veckobrevet som går till valda vid förbundsstämman, distriktsordförande och medarbetare. Informationen får gärna spridas vidare!

2023 beslutade förbundsstämman att inrätta det vetenskapliga granskningsrådet, och i veckan har den första rapporten offentliggjorts. Vid årets förbundsstämma fick stämman förhandsinformation om rapporten av huvudförfattaren, Gert Ragnarsson. Gert skrev också den motion som förbundsstämman biföll. Granskningen visar att Grimsöforskarna inte har följt grundläggande vetenskapliga metoder som stöd för sina slutsatser, och ändå har de fått ligga till grund för samhällets vargförvaltning. JRF har under lång tid ifrågasatt att illegal jakt skulle finnas i den omfattning som Grimsöforskarna säger, och nu bekräftas det. Läs artikeln i Jakt och Jägare [här](#).

Det är häpnadsväckande att forskarnas spekulationer har fått bli det ”faktaunderlag” som legat till grund för myndigheters beslut och resursanvändning. Hade exempelvis Lillhärdal- och Hedinfallet uppstått om en vetenskapligt korrekt forskning utförts på Grimsö? Det är stora resurser, mänskligt lidande och förlorad tilltro till myndigheter som förbrukats i spåren av Grimsöforskarnas rapporter.

Rapporten har presenterats genom [pressmeddelande](#), [debattartikel i Altinet](#) och kommer i fler tidningar efterhand. Pressmeddelandet finns i länken ovan, men också i sin helhet i slutet av detta veckobrev. Rapporten kan du läsa [här](#). Sprid gärna informationen om rapporten!

I övrigt så kommer kansliet att vara igång hela sommaren, däremot med begränsad bemanning under V28-30. Även veckobrevet gör uppehåll under dessa veckor – en riktigt fin sommar tillönskas alla!
/ Solveig Larsson

PRESSMEDDELANDE - 3 JULI 2024 10:00

DET FINNS ANLEDNING ATT IFRÅGASÄTTA VARGSANNINGARNA

I Sverige bedrivs forskningen på varg av ett fåtal forskare. Dessa har under många år byggt upp kunskapsbanken kring de svenska vargarna och bistått med underlag till förvaltningen. Men vad blir följderna när en begränsad forskargrupp står för en så stor del av kunskapen utifrån underlag som är svåra för andra att ta del av och granska? På eget initiativ har Jägarnas Riksförbund uppdragit åt sin vetenskapliga granskningsgrupp att gå igenom vargforskningen och kan nu visa att många av de rapporter som presenterats under åren inte når upp i nivå för att få kallas vetenskapliga. Trots det har dessa rapporter använts av politiker och myndigheter och därmed skapat sanningar som påverkar förvaltningen av varg och de människor som lever med vargens närvaro.

Kan det vara så att vargar dödar fler vargar än jägarna?

Sedan vargens återkomst till de svenska skogarna har situationen kantats av konflikter och kontroverser. Det ligger i vargens natur att även slå tamdjur och när böndernas får eller jägarnas hundar dödas stiger temperaturen i debatten snabbt. Att besluten fattas långt bort från de som påverkas, nämligen i EU, riksdag, regering och på myndigheter bidrar också till en situation där enskilda människor hamnar i kläm. Därför är det viktigt att beslut som fattas är grundade i gedigen vetenskap och att de vetenskapliga granskningarna och slutsatserna förklaras på ett sätt som de drabbade kan relatera till.

Forskningen på vargen har sedan återkomsten främst fokuserat på ekologin och biologin. Alltså hur vargen som art fungerar och hur den förhåller sig till andra arter i miljön. Veldig lite fokus har genom åren lagts på de människor som faktiskt drabbas av vargens närvaro och hur de upplever situationen – de socioekonomiska förutsättningarna. Då kunskapen om människors reaktioner och agerande i situationen är låg uttalar forskare med ekologisk eller biologisk inriktning sig även om människors beteende utan särskild kompetens. Det leder till en forskningssammansättning där ekologisk eller biologisk forskning präglar även den beteendevetenskapliga forskningen. När uttryck som Gynnsam bevarandestatus, Minsta livskraftiga population och Inavelsgrad är sådant som styr förvaltningen ökar avståndet mellan de som lever kring vargen och de som forskar på den. Då är det än mer viktigt att slutsatser som forskarna drar går att leda i bevisning och faktiskt håller för en vetenskaplig granskning.

En slutsats som presenterats av forskarna är den att ett stort antal vargar varje år dödas genom illegal jakt. Det här presenterade forskarna redan 2012 i en artikel under begreppet "cryptic poaching". Denna hypotes har sedan dess kommit att präglade forskningen och politiken och då och då lyfts den upp av forskargruppen som det enda rimliga skälet varför vargpopulationen inte ökar i sådan utsträckning som deras egna beräkningsmodeller anger. Vi har granskat forskarnas studier och material i den utsträckning det är tillgängligt för oss och kan bara konstatera att den forskning som bedrivits inte i någon större omfattning håller för vetenskaplig granskning inom samma normer som annan vetenskaplig forskning. Underlaget är för litet, studierna för små och slutsatserna allt för långtgående för att kunna sägas vara vetenskapligt hållbart. Vidare finns ett stort antal alternativa förklaringar som forskarna avfärdar utan att på något vis styrka varför de är mindre troliga än hypotesen om Cryptic poaching. Vi kommer här att titta närmare på några av forskarnas påståenden.

Grunden i forskarnas beräkningar är ett antal matematiska modeller. Med hjälp av dessa modeller beräknas populationens storlek, potentiella tillväxt och andra faktorer som kan vara relevanta för förvaltningen. Dessa modeller tampas dock med ett flertal brister. Den skandinaviska vargpopulationen är så liten att enskilda års undantag påverkar resultaten kraftigt och skapar en stor osäkerhet i resultaten. Redan med ett så litet underlag blir alltså möjligheterna att dra säkra slutsatser mycket små. Vidare beräknas populationsstorlek på inventeringsmetoder som har stora konfidensintervall, alltså osäkerheter, vilket även det gör att matematiska modeller är olämpliga att dra vetenskapliga slutsatser utifrån.

Mellan åren 2015–2020 har SVA obducerat 7 vargar där skottskador eller fragment från kulor eller hagel har förekommit, där inte själva skottet varit dödsorsaken. Detta lyfter också forskarna fram som ett belägg för att en omfattande dold illegal jakt skulle utföras. Dessa skador kan vara skottskador som uppstått vid skydds jakt eller licensjakt där ett påskjutet djur inte återfunnits. Det kan också vara skador som uppstått i samband med att en djurägare fredat sina djur i enlighet med Jaktförordningen §28 men att djurägaren av olika anledningar inte kontaktat Länsstyrelsen. Kanske för att djurägaren inte trott att skottet träffat. Det finns en utbredd uppfattning bland jägare och bönder att vapen beslagt i samband med att tamdjur fredas från angrepp varför det går att misstänka att en sådan anmälan undviks om skytten inte trott att vargen träffats. Även om detta också är en form av illegal verksamhet är det inte sådan Cryptic poaching som forskarna påstår ska förekomma och det sker inte i en sådan omfattning som de påstår.

Årligen dödas och angrips några tiotal jakthundar av varg. Detta sker trots att jägare gör allt som står i deras makt för att undvika att hundarna angrips. Vagar spåras av, åtelkameror rapporterar vargobservationer och SMS-grupper varnar för vargförekomst – allt för att undvika att hundar släpps där det finns varg. Det är rimligt att anta att antalet vargar som angrips av andra vargar är stort eftersom vargar vistas i varandras habitat hela tiden. Revirstrider mellan flockar är sannolikt vanligt förekommande och ensamma vargar angrips sannolikt i större utsträckning av andra vargar. En studie utförd i Yellowstone visar att så mycket som 67 % av dödsfallen hos vuxna vargar beror på konflikter med andra vargar och det finns inga biologiska skäl att anta att de skandinaviska vargarna lever på ett annorlunda sätt.

Vidare diskuteras inte effekten av vargarnas revirhävdande i en population som ökar i antal och dessutom förtätas. Att vargpopulationen har ökat kraftigt under den senaste 20-årsperioden är otvetydigt och att det i

Veckobrev – V27

huvudsak har skett genom en förtätning av revir i områden som redan varit koloniserade är tydligt. Det är rimligt att anta att mellanartskonkurrensen ökar när reviren i större utsträckning gränsar till varandra och att sådan konkurrens leder till att fler vargar skadas och dör. En situation som naturligtvis spås på av konkurrens om bytesdjuren när stapelfödan, älg, minskar. Det här styrks också av att vargpopulationen nu ökar snabbt i södra Sverige där någon tidigare etablering inte funnits.

Forskarna menar på att väldigt få vargar som dött av till exempel revirstrider, sjukdomar eller andra orsaker återfinns och anser att det i sig är ett belägg för att dessa är illegalt skjutna. Det finns också små studier av radiomärkta vargar som antas bekräfta den tesen. För jägare som är vana vid hundpejlar är det dock enkelt att konstatera att dessa har väldigt dålig mottagning när de skyms av jord eller sten. Dessutom är dessa pejlar, om än väldigt robust byggda, inte oförstörbara och utsätts för stora påfrestningar om de hänger på en vild varg. Vilda djur som skadas allvarligt lägger sig väldigt sällan ner och dör på en plats som är öppen. De kryper undan i klippskrevor, grottor eller gryt eller drar sig ut i oländig terräng. Det är ett sätt att skydda sig mot faror när de har skador som gör dem nedsatta. Som det också har visat sig på många angripna hundar har vargarna en tendens att äta upp stora delar av hunden på mycket kort tid – ofta inom någon halvtimme efter angreppet. Det är rimligt att anta att det skulle ske även om en varg angriper en annan varg. Att vargar som dör av till exempel revirstrider, sjukdomar eller andra skador orsakade av till exempel bytesdjur inte återfinns är alltså inget konstigt utan ett fullt normalt beteende hos ett vilt djur.

Mellan åren 2000–2022 har totalt 12 vargar hittats där illegal jakt kan bekräftas. Det är ett faktum som forskare, politiker och förvaltning måste förhålla sig till. Omräknat till procent så motsvarar det ungefär 0,6 % av alla vargar som antas ha levt i Sverige under samma tidsperiod. Som vi har visat ovan finns det goda skäl att ifrågasätta de slutsatser som forskarna drar och förmedlar om Cryptic poaching på varg. Det finns inga bevis för omfattande illegal jakt och det finns rimliga argument som, punkt för punkt, slår hål på forskarnas hypoteser om varför ett antal vargar antas försvinna ur populationen varje år. Tyvärr har forskarnas åsikter och hypoteser kommit att färga vargförvaltningen och de diskussioner som förs. Nu är det upp till politiker, myndigheter och utbildningssäten att kontrollera och granska de resultat som forskarna presenterar och kritiskt granska slutsatserna. Något som inte ska behövas men som nu är av nöden tvunget i en forskningsnisch som blivit hårt styrd av ett fåtal forskare under så många år.

Kontakter

Jens Gustafsson

PRESSKONTAKT

Riksviltvårdskonsulent
Jakt och viltvårdsfrågor

jens.gustafsson@jagarnasrikstoforbund.se

08-550 109 05

KONTAKTLISTA KANSLI

Stabschef

Johan Åman

08-550 893 57

joan.aman@jagarnasriksforbund.se

Administratör

Christopher Derwinger

08-550 107 82

christopher.derwinger@jagarnasriksforbund.se

Ekonomi

Fakturaadress:

inbox.lev.990764@arkivplats.se

E-post Fakturafrågor och ekonomifrågor:

ekonomi@jagarnasriksforbund.se

Generalsekreterare

Anders Lindström

08-550 200 56

anders.lindstrom@jagarnasriksforbund.se

Riksviltvårdskonsulent

Jens Gustafsson

08-550 109 05

jens.gustafsson@jagarnasriksforbund.se

Riksviltvårdskonsulent

Mikael Hultnäs

08-550 107 79

mikael.hultnas@jagarnasriksforbund.se

Skyttekoordinator

Oskar Fredrik Jonsson

08-550 336 59

oskar.fredrik.jonsson@jagarnasriksforbund.se

Utbildningskoordinator - Samordnare

Jägarexamen och provledare

Jimmy Låås

08-550 107 92

jimmy.laas@jagarnasriksforbund.se

Utbildningskoordinator

Emma Olsson

08-550 198 98

emma.olsson@jagarnasriksforbund.se

Verksamhetsutvecklare

Per Wanström

08-550 107 10

per.wanstrom@jagarnasriksforbund.se

Marknads- och kommunikationschef

Anders Dalenius

08-550 107 84

anders.dalenius@jagarnasriksforbund.se

Marknadskoordinator

Simon Pudas

08-550 107 16

simon.pudas@jagarnasriksforbund.se

JAKT & JÄGARE

Saltsjögatan 15

151 71 Södertälje

08-550 193 80

redaktionen@jaktojagare.se

Chefredaktör och ansvarig utgivare

Anna Förster

08-550 107 80

anna.forster@jaktojagare.se

Redaktionssekreterare

Mari Edman

08-550 107 83

mari.edman@jaktojagare.se

Webbredaktör/reporter

Ossian Grahn

08-550 107 65

ossian.grahn@jaktojagare.se

Annonsansvarig

Jonas Holmqvist

070-062 31 55

jonas.holmqvist@rabaldermedia.se